

Castell de la Torre de Claramunt

La Torre de Claramunt

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	La Torre Alta (C/del Castell s/n 08789 La Torre de Claramunt)
Emplaçament	Torre Alta. Al cim del nucli de la Torre Alta.
Alçada:	365

Coordenades:

Latitud:	41.53395587346744
Longitud:	1.6581510141243563
UTM Est (X):	388063
UTM Nord (Y):	4598904

Classificació

Número de fitxa	08286 - 3
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	XI-XXI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Observacions protecció:	Decret / 22/04/1949 / BOE / 05/05/1949
Número inventari	IPA núm.1842. BCIN 1639-MH R-I-51-5745
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	8292032CF8989S
Autoria de la fitxa	Raquel Valdenebro Manrique

Descripció

Edifici de planta hexagonal situat a la part alta del turó on s'aixeca el nucli de La Torre de Claramunt, del qual és origen. Es tracta d'un edifici aixecat en pedra, amb carreuat treballat i ben disposat en fileres ben ordenades. Compta amb planta baixa, primer, segon i tercer pis, i es troba coronat per una filera merlets esglaonats als seus trams de llevant, migdia i ponent. Exteriorment, les façanes encarades a migdia i a llevant, que es corresponen amb la tercera gran fase constructiva del castell, s'obre a nivell de planta baixa amb una filera d'espitlleres, a nivell de primer, segon i tercer pis, s'obren amb una seqüència de finestres rectangulars molt ben ordenats i disposats en línia a nivell dels tres pisos. A llevant del castell es situa el fossat, que queda com un espai excavat delimitat per un mur de tancament a llevant. A l'angle N-E de castell trobem una torre quadrangular adossada, coronada per un cos quadrangular que queda a nivell de tercer pis de l'edifici. La façana nord, no compta amb obertures significatives, a excepció d'una parell de petites portelles. La façana de ponent es correspon al mur de tancament del pati interior del castell. Interiorment, l'espai del castell s'organitza entorn a tres patis, un exterior i dos interiors. L'accés al castell es realitza mitjançant un portal adovellat situat a l'extrem de la façana de migdia. Aquest portal dóna accés a un pati exterior amb un pou situat a ponent del castell, que permet el pas a diverses portes. Una de les portes, la situada més a migdia, es correspon a un portal adovellat datat el 1561 que dona accés mitjançant un pas amb el terra empedrat, a un pati interior amb un altre pou que exerceix com a distribuïdor. En un dels extrems d'aquest pati es situa l'escala noble que dóna accés al primer pis. Al cap de munt de l'escala s'aprecia un portal renaixentista coronat per un arc conopial i un escut nobiliari. Per un dels extrems d'aquest pati s'accedeix a un segon pati format per un espai porxat a la planta baixa que sustenta una galeria oberta a nivell de primer pis. Aquesta galeria i aquests porxos es recolzen en pilars quadrangulars. La galeria del primer pis es protegeix amb balustres monolítiques i es cobreix amb una teulada inclinada. L'edifici del castell és fruit de diverses fases constructives. Arquitectònicament es poden apreciar tres grans fases, que es corresponen a tres grans trams o cossos que formen el castell. La més antiga es correspon segurament a la del sector nord de l'edifici, on a l'interior d'un espai utilitzat com a celler s'aprecia un carreuat molt antic amb restes dels forats ocupats per un antic embigat. A migdia de l'anterior sala, s'aprecia un segon tram i cos de castell que es podria correspondre a una ampliació efectuada entre els segles XIV-XV, en la qual destaca l'angle del mur S-O molt atalussat. Aquest fragment de mur queda actualment dintre del pati de l'entrada, i cal pensar que aquest angle, i tot el mur orientat a migdia d'aquest cos, haurien estat algun dia façana exterior del castell. A Migdia i a llevant d'aquest segon cos s'afegeixi un tercer cos o tram de castell. Aquest cos del castell s'organitzaria entorn a un pati interior al qual s'accediria mitjançant un portal adovellat situat a l'entrada del primer pati. Aquest porta compta amb a dovella central datada el 1561 i es correspondria amb l'ampliació efectuada per Joan de Claramunt. Alguns trams d'aquest espai podrien haver estat reformats posteriorment, ja entrats al segle XVII, especialment pel que fa a l'escala d'accés al primer pis i la porta principal de caràcter renaixentista decorada amb un arc conopial i l'escut nobiliari dels ribera. Al segon pati interior del castell, es té accés des del primer pati del segle XVI, i per les característiques arquitectòniques que presenta es podria correspondre a un pati obert al segle XIX o començaments del segle XX.

Observacions:

Al castell es localitzen dos carreus datats. Un és la dovella central del portal que dóna accés a un dels patis interiors ab data 1561 i l'altre és un carreu decorat que inclou la data 1763, sobre una de les portes del replà de l'escala que dóna accés al primer pis.

Història

El castell de la Torre de Claramunt fou una avançada dependent del castell de la Pobla de Claramunt, que amb el pas dels segles esdevingué cada vegada més estratègica. Al segle X devia ser una torre de vigilància i control de la vall de la riera de Carme i del camí vers el Penedès. De petit aixopluc d'un parell de sentinelles es va passar a unes construccions més sòlides i permanents. En el segle XV la torre ja constava d'una sèrie de dependències, com una presó, estable, cuina, celler, saleta, tres cambres, recambra i golfes. Els cavallers de Claramunt, durant els segles X al XII, residiren al castell de Claramunt. L'any 1318 la Torre de Claramunt passà juntament amb el castell de Claramunt a feu i senyoria del vescomte de Cardona. Així, el 1320 el vescomte Ramon Folc VII de Cardona, anomena entre les seves possessions La Torre de Claramunt. A partir d'aquest traspàs, Berenguer de Claramunt, senyor del castell, i la seva família deixaren el castell i passaren a residir a la Torre. A línia hereditària dels senyors de Claramunt es va mantenir de forma directa al llarg dels segles. El 1549 Miquel de Claramunt, fa una nova capbreuació de la Torre de Claramunt. El seu hereu, Joan de Claramunt, el 1561, va fer aixecar un inventari dels béns del seu difunt pare. Aquesta data del 1561 figura a la clau de la dovella del portal del pati del Castell de Claramunt. Aleshores, les dependències de l'antiga torre de defensa foren convertides per Joan de Claramunt en una folgada residència castellera, l'estructura de la qual ha perdurat fins ara. Joan de Claramunt, en recompensa pels seus serveis i pels dels seus avantpassats, rebé el 1566, de mans del duc de Cardona, la donació perpètua de la jurisdicció de la Torre de Claramunt. Fulgència de Claramunt, filla de Joan, fou la seva successora. El 1633 es va casar amb Francesc Cassador, i malgrat que tingueren tres fills, cap d'ells va tenir descendència, així que l'heretat va passar a mans de la seva germana Jerònima, casada amb Josep Espuny. El seu fill Ramon d'Espuny i Claramunt, va morir el 1672 sense deixar descendents. El castell de la Torre de Claramunt passà a la seva germana Maria d'Espuny i Claramunt, baronessa de Rivert. El seu hereu fou el seu fill Josep Antoni de Ribera d'Espuny i Claramunt, que va acumular diversos castells a les seves mans, entre d'altres el de Florejacs, Rivert i La Torre de Claramunt. Seguidor de la causa austricista, el 1714 fou desterrat a Burgos i exonerat el títol. Fins el 1725 no se li retornaren els títols i les rendes. El va succeir la seva segona filla Isabel de Ribera i Josa, que el 1727 s'havia casat amb Mena de Sentmenat i Agulló, fill dels Marquesos de Sentmenat. El seu fill heretaria també el marquesat de Gironella. Dins la mateixa línia familiar. El 1883 els marquesats de Villa-Palma i Gironella es separarien en mans dels dos germans Josep Maria de Febrer i Calvo-Encalada, que fou tercer marquès de Villa-Palma, i Manuel Maria de Febrer, desè marquès de Gironella. El marquès de Villa-Palma fou el continuador del domini del castell de la Torre de Claramunt. El marquès de Gironella es va fer construir un nou casal, que és conegut com la Torre Nova. La línia va seguir dins a família i el 1977 era propietari Josep Antoni de Febrer i Monforte, que residia al castell i fou alcalde entre el 1951 i 1965. RIBA (1988: 302-306) Actualment el castell és la vivenda de les famílies propietàries.

Bibliografia

BRASÓ I VAQUÉS, M. (1968) "Castillos de Cataluña. La Torre de Claramunt". Igualada. núm. 1577. Agost de 1968. Pàg.14 RIBA GABARRÓ, J. (1988) "La Torre de Claramunt" a Història de l'Anoia. Vol I. Ed. Parcir. Manresa. pàg 297-319. ROCA CATALÀ, P. (1976) "La Torre de Claramunt" a Castells Catalans. Vol.V. Ed. Dalmau, pàg.462-463.

